

Meglátogat mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belső-tordantca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-ször 5 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent

Nyitlári cikkek:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők. — Előfizetések a hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Uj tanintézetek.

— Midőn ezelőtt két évvel Kolozsvár városa a felállítandó tanító és tanítónő képezdek számára a szükséges elveket feltajánlotta, s azokat megvásárolván tényleg az állam rendelkezése alá bocsátotta, meggyőződésünk szerint, közművelődésünk ügyében buzgalma mellett annak megmondolása is vezérelte, hogy a míg azon kezdeményezése által két állami tanintézetet honosít meg közelében egyszerűsrend két — még pedig a dolog természeténél fogva jó népiskolát is nyerend.

E hit és meggyőződés valósult.

A tanító, valamint a tanítónő képezde már be van állítva s a gondozásával megbízott igazgató-tanácsnak és tanfelügyelő Ketherly József ur buzgó fáradozása után oly czélserűen, szépen van beállítva s oly sikerral munkálkodik, hogy ez által biztos kezeséget nyújt arra, miszerint rövid időn városunk többi tanintézetei között mindenik méltó helyet foglaland el.

Néhány nap mulva — miként az alább közlendő értesítésből látjuk — a két népiskola is megnyiland s ezekben városunk ismét óhajta várt két intézetet bírand, még pedig a város oly részeiben, melyeknek legnagyobb szükségük volt népiskolára.

Örömmel közöljük részünkről is a képezdek igazgató-tanácsának hozzánk beküldött értesítését. Reméljük, hogy a tanulás és művelődés szükségességének érzete Kolozsvárt a társadalom alsóbb és szegényebb osztályaiban is felbredett már annyira, hogy a gyermekes szülőket felesleges buzditanunk, hogy gyermekeiket a mostan megnyilandó népiskolába küldjék, annyival inkább, mert ezen iskolákban tandíjt nem kellett fizetni, jótékonyágát a legszegényebbek is élvezhetik.

Értesítés.

A kolozsvári állami tanító-képezde (majorok közt gr. Lázár-féle kert) 6—12 éves fiu- és leánygyermek számára egy gyakorló és minta vegyes népiskola, a tanítónő-képezde (külmagyar-utca b. Radákné-féle ház) 6—12 éves leánygyermek számára leány-népiskola állítatik be.

Az irt iskolákban a gyermekekért semmi tandíj sem kötelesek fizetni a szülők.

A beiratás f. évi november 5. napján kezdődik mindenik képezde helyiségében az illető igazgatóknál.

A miről, midőn a képezdek igazgató tanácsa a szülőket értesíti, egyszerűsrend figyelemzetni siet, hogy gyermekeik növelése és tanítására érdekében e kedvező alkalmat felhasználni siessanak.

A képezdek igazgató tanácsának megbízásából

Kovácsi Antal,
a tanács jegyz.

Pest, october 19-én.

A tegnap tartott városi képviselő gyűlés kiváló országos érdekű tárgyat Steiger Gyula azon indítványa képezte, hogy Pest város közönsége a Pesten építendő magyar népszínház számára egy alkalmas telket ingyen adományozzon. — A tárgy közérdekűségét tanúsítja azon körülmény, hogy az ülésteremtés a közönség számára fentartott része a zsufolságig megtelt, — nem azért mintha az eredmény iránt valaki kételkedni mert volna, de tanuja akart lenni azon lelkesedésnek, mely között egy régi és átalános óhaj valósalusa első stádiumába jut.

TÁRCZA.

Az orosz forradalmi káté.

Azon okmányok között, melyeket a Nelsajewféle per napfényre hozott, van egy, mely mellett a párisi commune legdradikálisabb manifestuma is elhalványodik. A forradalmárok ezen hiszekegye következő két ágazatra oszlik: 1. A forradalmárok helyzete maguk iránt. 1. A forradalmár elítelt ember. A forradalmárnak nem lehetnek érdekei, ügyei, érzelmei, vonzalmi, sem tulajdona, sem neve. Banne minden egyetlen érdekebe olvad fel, egyetlen kizárólagos gondolatba, egyetlen szenvedélybe, s ez a — forradalom. 2) Belső foruma előtt, nem csak szavakban, hanem tettekben is, megszakított minden összeköttetést a polgári renddel, az összes civilizált világgal, minden törvénnyel, minden szerződéssel, minden állammal és erkölccsel. Ő a világnak kerülhetlen ellensége, s ha folytatja életét, ez csak azért történik, hogy a világot annál biztosabban lerombolhassa. — 3) A forradalmár megvet minden tudományt, s lemond a világi tudásról, melyet a jövőendő nemzetségek számára hagy fenn. Csak egyetlen ismerete van, ez a rombolás. Ezért és csak kizárólag ezért tanulja a gépek tanát, a természetant, a vegyészett, sőt még az orvostant is. Pusztán csak e miatt tanulja éjjel és nappal, az emberek élő tudományát, a fennálló társadalmi rend jellemét; állását és feltételeit. A forradalmár egyetlen, kizárólagos célja: lerombolni minél előbb ezen gyalázatos társadalmat. 4) Megveti a közvéleményt. Megveti és legya-

A képviselő testület meg is felelt a várakozásnak, mellyel a haza lakóssága e prezenben rajta csüngött, meg a bizalomnak, mellyel a főváros polgársága megtszélés s tanujelét adá annyiszor igénybevett nemes áldozatkészségének, midőn az indítványt a jelenlevők viharos helyeslése közt elfogadta.

Az összes fővárosi sajtó, a német úgy, mint a magyar, napokóta szentel tért és időt az ügynek, s egyhangulag elismeri a pesti magyar népszínháznak elodázhatlan szükségét és fontosságát a műveltség, az irodalom, a magyar nyelv és Pest gyorsan szaporodó lakóssága érdeke tekintetéből. — Nem hiányoztak felhívások, tervek, ajánlatok a kivittl illetőleg; de tényleges hozzájárulást még csak Pest város tanusított. De hála az égnek az alapító már le van téve, s bizonyára az egyesek áldozata se fog késni, midőn a nemzeti nyelv második templomát kell fölépíteni az ország szívében.

Ha meggondoljuk, mily szükséglet fog pótolni Pesten egy magyar népszínház, csaknem kimagyarázhatatlan lesz a közönség, mely ezen mulasztást ily hosszasan szemlélhető összedugott kézzel. — Habár késett, de nem fog elmaradni a hatás, melyet ez intézet a nyelv és színműirodalom terjedésére és kifejtésére fog gyakorolni.

A nemzeti színház magas árai, s azon körülmény, hogy a közönség azon részének érdeke, mely Wagner színelvő zenéjét, Schakspeare fonséges tragoediáit s Moliere társadalmi vigjátékait szívesen fölcsérélné a népszínmű, operette és piquantabb vigjátékokkal, — nem volt eléggé méltányolva, a magyar színi előadások élvezhetőségét bizonyos osztály kizárólagos tulajdonává tette. De ha föl fog emelkedni a csarnok, melynek létesítésénél az eddig mellőzött érdekeknek kell irányadóknak lenni, a kizárólagosság azonnal megszűnik, s általános lesz az eredmény, melyet a magyar nyelv terjedése tekintetéből jogosan várhatunk.

A nemzeti színház a színműnek csaknem minden nemeit felkarolván, az egyes darabok előadása nem ismétlődhetett annyiszor, hogy az irónak oly jövedelmet biztosított volna, mely ösztönül szolgáljon az e téreni kitaró működésre. — De ha a különböző darabok előadása a nemzeti és leendő népszínház között megoszlik, bizonyára az elkülönítés által igen sok fog tétetni arra, hogy nálunk is többeket foglalkoztasson a színiirodalom, mint ezelőtt.

Mindenki reméli, hiszi, hogy a pesti magyar népszínház fölépítése már csak időkérdése. Nem is lehet, hogy ez óhaj, mely egy nemzeté, s melynek valósalusa csak tőle függ, Pest város ily szép kezdeményezése után még soká késsék. 6.

Serkentő.

+ A tulzó románok szelmalmok ellen harcoló lovagjai minduntalan előadják jeremiájukat a nemzeti elnyomatásról; s nagy sohajtozásnak azután az a vége, hogy a nép várjon a dacoromán sültgalambra.

Vannak azonban józan és okos román férfiak, kik nem igen bálmulgatják az e fajta, máséra szájtató, tértelenségi politikát, s el-elmondogatják az igazat a nemestüztől heveskedő inspe országalapítóknak is.

Például a „Telegr. Rom.“ legujabb (80) számában egy fejével gondolkozó román „több lelkiismeretességre“ int a tulzó román lapokat, mert az általuk ajánlott és magasztalt passivitas politikájával mire sem mehetnek, legfőbb az érték el, hogy minden közpolitikai dolgokban megkötötték kezeiket.

lázza minden nyilatkozatában és hivatkozásában a jelenleg létező közérkölcöket. Egyetlen erkölcs ránézve az, mi közreműködik a forradalom diadalára. Erkölccstelen és bűnös ránézve csak az, mi eléje akadályt vet. 5) A forradalmárt körülhatárolni elítéli az állam és a társadalom minden fölvilágosult osztálya. Közte és ezek közt örökös, bár néma vagy nyílt, de folytonos és körülhatárolt halálharez létezik. A forradalmárnak meg kell tanulnia elviselni a torturákat. 6) Durva levén maga iránt, durvának kell lennie mások iránt is. A forradalmárban a forradalom egyetlen ridig szenvedelmé által el kell némitatniok a család, barátság, szerelem, hála és becsület érzelmeinek. Ránézve csak egy nyugalom, egy elégtétel vagyon: a forradalom sikere. — Éjjel és nappal csak egy gondolat, egy czél lebeghet szemei előtt: a kerülhetlen rombolás. Fagyosan és fáradhatlanul haladva czéljai felé, készen kell lennie meghalni, s a halálnak adni mindenkit, ki akadályozza ezen czél elérésében. 7) A forradalmár igazi természete kizár minden romantizmust, minden érzelmességet, lelkesülést és vonzalmat. Kizárja még a bensőségi viszonyt és a bosszualást is. A forradalmár szenvedélye lelvén minden pillanatban össze kell szedni tudni magát hideg számításra. A forradalmárnak mindenütt és minden pillanatban, nem azt kell tennie, mit saját érdeke hoz magáért, hanem azt, mit a forradalom közös érdeke követel. II. A forradalmár viszonya társaihoz forradalom alatt. 8) A forradalmárnak nem lehet barátja, s nem szerethet senkit mást, mint csak azt, ki épúgy föl van világosítva a forradalom műve iránt, mint ő. A barátság, vonzalom és egyéb kötelezettségek mértéke valamely társ iránt, csu-

A „Telegr.“ megjegyzi, hogy ép ennek daczára a passivitas hívei közül többen keresik a magyarok kegyét, t. i. hivatalokat koldulnak tőlük.

A „Telegr.“ nem helyesli az eddigi eljárást s arra ösztönzi a románokat, hogy ne kalap levéve keresgessék barátaikat, hanem „tetteik által szerezzenek magoknak barátokat.“

Ez azután okos szó. A tulzók ugyan ezt meg nem hallgatják; hanem a nép és értelmiségének nagy része hajlani fog reá, ha tapasztalja, hogy ezt az új politikát a román mérsékelt párt jelesei szóval is ajánlják; a dacorománistákat hagyják el, hadd keressék ők képzeletük gyémánt sarkon forgó arany várát s telepedjenek bele e légies birodalomba egész kényelemmel — már t. i. akkor, midőn tündérország fel lesz találva, s a politikai rajongók által meg is hódítatott.

Lapszemle.

A „Pesti Napló“ a „Hon“-nak vasárnapi, és keddi számaiban közlött vezércikkei közti ellenmondást szemérembe lobbantván, tagadja, hogy a Deákpart szerencsétlen helyzetet hozott az ország nyakára. A 67-ki kiegyezést a csehek csak kényszerűségből hajlandók elismerni. Enélkül a delegatiók elé tartozó ügyeket centralis parlament tárgyalná, ugy azokat is, melyeket a csehek az osztrák képviselő congressus elé utasítanak. Ez az osztrák egység embereinek jobban tetszenék, mint a cseh munkálatok. A kiegyezéssel tehát a Deákpart az országot megmenté a realunió újabb nemétől. Egyébiránt a cseh lapok készségeket jelentik, némely cikkelyeknek, melyek a 67-ki XII-ik törvény némely pontjába ütöknek, megváltoztatására. Ha a Deákpart szemei előtt csak a 67-es törvény cikkei forogtak volna, büszkén mondhatná: Ime Ausztria romba dül s a magyar kiegyezés még újjal sem érintetik; de a Napló e helyett aggodik.

A „P. Lloyd“ dícső győzelem után s teli állampénztár mellett, kényelmesnek találja a német császár helyzetét, birodalma rendivel szemben. A proz trónbeszéd teketóriák nélkül, az allamháztartás rendezéséről szól, mindjárt a bevezetésben. Ezt tele tömött kincstárral könnyű végbevinni. Különbén a trónbeszéd minden során végig vonul a németegység eszméje. A szövetséges államok egyedül kötelemeiket teljesítendik, előlegek, áldozatok hozatala nélkül. Szabadelvű intézkedésekről azonban szó sincs. Az eddigi szabadságokat azonban szitén nem szorítja meg. A Franciaországhoz való közeledést jelzi; és nagy sulyt fektet az Ausztriával való barátságos viszonyok, a béke fenntartására.

A „Reform“ szerint Bécsben az dül el most, alkotmányosság legyen-e, vagy centralisatio? A felség felhíván valamennyi tanácsosát, Andrásit, Sahmerlinget, nem csoda, hogy anyai ellenkező vélemények közt nem jött megállapodásra, Nem tartja időszzerűnek polemizálni, midőn összetartásra van szükségünk. Midőn Jókai állítja, hogy a foederalismus szintoly veszedelmes ránk mint a beavatkozás, nem mondá meg, hogy hát mit tegyünk? Ha a baloldal programja volna törvény, az osztrák válsággal nem állhatott volna-e be ugyanazon veszedelem? a válság Schmerling megbuktatásával kezdődött, nem a közös ügyek miatt. Az osztrákok beszólhatásunk nélkül adhattak maguknak (decz.) alkotmányt, melyet a csehek nem ismertek el. Mit tehetet ez ellen a Deákpart? A következő miniszterek valamennyien össze-tűzvé Beusttal, egymásután lemondtak, s idáig hozták a dolgokat, hol most vannak. A kiegyezés kölcsönöz erőt a koronának a válság kiálltatására.

pán csak azon hasznossági fok által határozatik meg, melyet az illető fejlet a forradalom rombolási művére vonatkoztól. 9) Felesleges beszélni a forradalmárok solidaritása fölül. A forradalom minden ereje ebben központosul. A forradalmártársak, kiknek forradalom iránt, egyenlőfokú értelmük és szenvedélyük van, vitakozhatnak a fontos teendők fölött, s irántuk egyértelműleg határozhatnak. De az ekként hozott határozat keresztülvételében, a mennyire lehetséges, mindenki csak magára számíton. A rombolási tények kerereszülvételében mindenki csak önjerejéből cselekedjék, s társainak segítségét csak akkor hívja föl, ha ez a sikerhez elkerülhetlenül szükségesnek mutatkozik. 10. Minden forradalmártársulat több másod- vagy harmadosztályu, azaz nem egészen beavatott forradalmárnak kell állni. Ezeket úgy kell tekintenie, mint a forradalmi tőkének rabított részét. E tőkével gazdálkodva kell bannia, ügyelni, hogy a legjobb hasznát vegye. Magát is csak tőkének kell tekintenie, mely arra van kárhözlatva, hogy a forradalom diadalának megvásárlására szolgáljon, oly tőkének, mely fölött nem rendelkezhetik magától, s a forradalmárok egész testvérisültségének (confirmerie) beleegyezése nélkül. 11. Midőn valamely forradalmártársat szerencsétlenség ér, s azon kérdés merül föl, vajjon meg kell-e őt menteni, vagy nem, a forradalmárnak nem személyes érzelmeit, hanem a forradalom ügyének érdekeit kell megkérdeznie. Egyrészt meg kell latolni azon hasznosságot, melyet ezen társ képvisel, s másrészt a forradalmi erő azon vesztésének értékét mely a megszabadításra szükséges s e szerint határozni, a mi fontosabbnak mutatkozik.“

A „Kol. Közl.“ eredeti távsürgönye.

Bécs. Az október 20-ki minisztertanácsban lesz az eldöntés: Hohenwarthtal szembenállanak egyértelemmel Beust, Kuhn, Lónyay, Andrássy, a két utóbbi módosítókat ajánl.

„Narodny Listy“ írja: a kiegyezés elvetése az uralkodó lemondásával lenne azonos, csak két ut maradna fenn: egyik Berlinbe, másik Szt-Pétervárra vezetne. A megcsalt népek többségének oly politikára kell magát határozni, mely az osztrák zürzavartól való megváltást eszközölje.

Hir szerint a cseh feliratra való felelet tudomásul veszi a hűségi biztosítást, kiegyezési hajlamot, megigéri a koronázást, de felszólítja a csehekét a Reichsrathba való választásra az alkotmány értelmében; végül compromissum szükségére mutat.

Pancsován megünnepezték Miletics szabadonbocsajtását, a vidéki községek is küldöttségekkel képviseltették magukat.

Madrid. Eugenia excsásznő minden napoleoni birtokokat eladott 12 millió frankon.

Róma. Állítólag Napoleon egy millió frankot küldött a pápának ajándékol.

Legujabb táviratok.

Bécs, okt. 19. A minisztertanács csak holnap határoz. — Hohenwart állása erősen meg van ingatva; Schaffle elbocsátása igen valószínű.

Prága, okt. 19. Itt mindenfelé az a vélemény, hogy a kiegyezés hajótörést szenvedett. Az országgyűlési bizottságban ülésezett német tagok a törvényellenes bizottsági választások ellen tiltakozva lépnek ki. — 125 német joghallgató távsürgönyt intézett a közközt. miniszterhez, melyben kijelentik, hogy Krainz tanár előadásai tudományos művelődésüket gátolja, s kéri a polgárjogi s bányajogi tanszékre Schneider főbányatanácsos neveztesse ki.

A „Tagespresse“ kiemeli, hogy miután a cseh lapok a kiegyezésből egyetlen iottát sem hajlandók engedni a conflictus a birodalmi egység és a separatismus közt egész élességében forog len.

Prága, okt. 19. A „Politik“ reggeli és esti kiadása Bécsből vett utasításra lefoglaltatott a Beustra szórt rágalmak miatt, melyekre nézve a császár maga is megbotránkozva kérdé, hogyan lehet ily cikkeket tünni.

Bécs, okt. 19. Az „Oesterr. Journ.“ szerint Andrássy gr. azt tanácsolta a császárnak, hogy Hohenwarttal a netaláni differentiakielegyenítése végett előleges értekezés tartassék a nagy minisztertanács megtartása előtt. — Tegnap a két miniszterelnök a császár elnökléte alatt az egész kiegyezési politikát vitatás alá vette. Ma két óraker nagy minisztertanács, melyből a kiegyezési politika új erővel fog kibontakozni.

Bécs, okt. 19. A „N. Fr. Pr.“ konstátálja, hogy ő részéről a belkrisis fenyegetően kedvezőtlen lefolyásától tart.

Berlin, oct. 18. A hg Bismarck, b. Arnim és Pouyer Quetrier által e hó 12-kén kötött két egyezmény lényeges tartalma következő: Az eddig megszábot Aisner, Aube, Cote, d'Or, Haute, Doubs és Jura departementok odahagyását, a megszábot hadaknak a megerősítés után 15 anap alatt 50,000 főre leszállítását, Franciaország a 4-dik félmiliárdot, valamint 160 millió kamatot, 1872. jan. 15-től máj. 1-ig 14 napi részletekben köteles lefizetni. nemizetés esetében az odahagyott departementok újra megszálltatnak. A megerősítésnek 8 nap alatt kellend megtörténnie.

„Prov. Corr.“ ezen két szerződés közlése alkalmából azt mondja, hogy azok újabb bizonyítékai Németország abbeli bizalmának, hogy Franciaországban a belviszonyok folytonosan és nyugalmasan fejlődnek. Ezen bizalom nélkül Németország sem politikai, sem pénzügyi tekintetéből nem egyezhetett volna bele a hat departement odahagyásába. A német kormány most sem ismerte volna el a megállapított kezeségeket olyanokul, ha Franciaország jelenlegi kormányának becsületes akaratában, erejében és fennállásában nem biznék. Ezen tényleges tanusítása Németország nyugodt bizalmának Franciaországhoz való viszonyainak további alakulása iránt egyszerűsrend a legméltóbb és leghatályosabb választás Franciaország igtatott, szenvedélyes haugulatára. A bir. gyűlés oct. 18. ülésében 201 képviselő volt jelen; a házeszerint határozatképes. Holnap lesz az elnökválasztás.

Konstantinápoly, oct. 17. A már végképen megszüntnek látszó cholera Hasköben — az Arany sarvon — ismét mutatkozik. Szombat óta 60 egyén halt meg benne, köztük 10 angol.

Smyrna, oct. 18. Az „Impartial“ egy iratot közöl Bagdadból, mely szerint Persiában az éhség és nyomor felkelésre hajtja a népet. Hirszerint a felkelők Meschhonet és Schirast hatalmukba keríték.

Berlin, oct. 18. Rosetti államtitkos tudatja, hogy a Straussberg-féle concessiót a bukaresti választott bíróság megszüntette; utal az 1871. jul. 17-ki törvény szabványára, mely szerint a kötvénytulajdonosoknak az itéletől 30 nap alatt részvényes társulattá kell alakulniok.

Kopenhága, okt. 19. A „Berl. P.“ szerint a külügyminiszter bizalmas közléseket tett az országgyűlés elnökének a Porosz- és Dánorszagok között folyó alkudozásokról, melyek a bécsi békekötés 19 szakaszára vonatkoznak.

Madrid, okt. 19. A congressus elhatározta, hogy fontolóra veszi, ha a kormánynak adjon-e bizalmi szavazatot.

Konstantinápoly, okt. 19. A szerb képviselő Ristic, Milán fejedelemnek eléje utazott Odessába. Az itteni udvarnál elégtelenség uralkodik a cárnak a szerb fejedelemmel való találkozásá miatt.

Ismét a mikházi capitulum.

II.

A nagy gyűlés első napján, a rendfőnök, custos és a négy tanácsos, az alkotmány értelmében leköszönöttek, mire nyomban következett az új választás. Minden választó tag, szabadon, függetlenül, a verbulás, vesztegetés, önérdék, nemtelen ármánykodás teljes kizárásával, — a való meggyőződés hatalma szerint adta szavazatát, s ha többséget nyert, legparányibb vágyódás nélkül a tanácsosságra 17—19 éves tanpálya után Kozma Döme és Nagy Dániel, és ha Szlovácek Károly, Márton Lajos, Simon Jukundi s Bodó Miklós ismételve megválasztották, azt hitem szerint, az érdem elismerése és a bizalom kifejezésének lehet feltudni, a választók részéről: azonban azt nem vitatom, hogy ne lenne néhány szerzetes tag, kik a nevezettek némelyikét egészen más álláson szeretnék látni, hogy mily okból, annak érintése védelmi cikkem keretén túl esik.

No, de a dolgra.

Mig a majoritás szavazatának jogérvényességét elismerte a visitator: addig a választottak ellen sem tett, legkisebb kifogást sem, épen azért nem késett a templomban, mely zsufolásig tele volt buzgó ájtatoskodókkal, a legkiválóbb ünneplésség között megerősíteni hivatalukban. Rövid kivonatban, ennyi az első napi ténykedés.

Másnap következett, a leköszönések által, üreseedésbe jött zárdafőnöki állomások betöltése. Választók voltak a visitator és kormánytagok — ekkép, a mi igen nyomatékos, a visitator is votumozott. Már most, ha az incompatibilitás olyan nehátsd valami lett volna, miért adott éppen ő a zárdafőnökségre proponált tanácsosokot votumot? s ez által miért hagyta helybe, — nem csak: miért ismerte el a tanácsos-zárdafőnök lehetőségét? Vajjon miért nem cselekedett, ellenkezőleg, miután sem hatalma, sem akarata nem volt gátolva!

Csupán azért, mert világos tudatával bírt annak, hogy a törvény és küldetése talaját, nem lépi át, ha votumoz, és azért nem, mivel az egyetemes szent Ferencz-rend Rómában székelő Generalisától, föl volt hatalmazva, a törvény szoros betűjén tágihatni, s e szerint ab incompatibilitate, et ab interstitiis annyit dispensálhatni, a mennyit önkéntesen akar.

Volcic Szaléz votumozott és tömegesen dispensált. Ki a hibás, ki a törvénytisztező? A capitulum atyák-e, kik semmire sem erőltették, semmiért sem könyörögtek; vagy Volcic Szaléz, ki fölhatalmazását szabadon gyakorolta, és azzal megegyezőleg cselekedett! — A capitulum atyák eljárása, ép úgy nem törvényellenes, mind a visitatoré.

Nem az ármány, nem a törvénytelenesség győzött seregből barát, hanem a törvény szelleme, és minthogy a győzött, épen azért őnt, a capitulum és a tömeges dispensatio etlen tett dühös támadásai, másképp nem igazolhatják, mint a sötét ármánykodásban eminenter jártas barátot.

Egyéb a komoly olvasó előtt önként értéktelenné váló handabandáira reflectálnom, tilja önérdemem, a drága idő, és az olvasó iránti tisztelet: azonban, még sem hagyom érintetlenül azt, hogy a seregből barát, az érvek szegénységétől üldözötten, midőn a rágalmában, mások lealacsonyításában gazdag fantáziája is kezdett koldusodni, s a miatt sajnálatra méltó férczelményét be kellett végezni — nagy bosszúságában engem megvetendő büszkének kiált, s hogy nagyobb hatása legyen kétszer ismétli. No engem igazán meghatott, egészen a neveltségig; mert én se hogy sem tudtam, hogy a mikházi capitulum törvénytelenessége büszkeségem is befolyással volt, már pedig a seregből barát logikája szerint egy vagyon, másképp, miután, azon capitulummal lévén dolga, hogyan is tisztelt volna meg oly igéző czimmet!

Hogy megvetendő büszke vagyok-e, azt csak a seregből barát után tudom, s nem is utasítom vissza; mert van ám bennem büszkeség, mely a seregből barát törpe gyanúsítására legkisebbet sem hederít, s mely némely jellemet és szellemet meg is vet, úgy, a mint illik, — én Csokonaival tartok, ki „Nemes bátorítás“ czimű költeményében így biztat:

„Szünj meg az olyakkal magad is, gondolni barátom
Kiknek az érdem elég, a szidalomnak okul.
Nem méltók, hidd el, nemes ellenségre az olyak,
Kikbe nemes szívvel, nemtelen elme szorult.
Önhöz seregből barát az utolsó szavam.

Egy rendtag.

KÜLFÖLDI HIREK.

Mint Párisból 17-ről jelentik, a Corsikában kitűtöt zavargásokra vonatkozó hírek tulzottak. Csupán két két községbe fordultak elő manifestációk, — „Éljen a császár!“ — s más lázongó kiáltások közt; — A rendkívüli biztoe, Ferry nek 17-én kelle Ajaccioba megérkeznie. —

A Juan-öbölből kiindult hajóhad-osztály Corsicába érkezett, s egy gyalog-zászlóalj, valamint tengerész-katonákat, s hajós legénységet szállított ki. — A zavargások semiféle nyugtalanságot sem gerjesztettek; — az említett intézkedések csupán elővigyázatból tétettek.

A „France“ írja: A hírek, melyeket Constantine-ből kapunk, igen rosak. Az arany-hegybeli kabylok Constantine éjszaki felén, Mohamed Abdallah zászlói alá álltak. Bon Mezrag a bardi törzseket háborgatja. Ugy látszik, hogy az alkalmazott csapatok nem felelnek meg a lázadó törzsek erejének.

A német szövetség tanács elkészítő ama javaslatot, melynek alapján Elsass és Lotharingia a német birodalom vérendszerebe fölvetetni fognak. A törvényjavaslat szerint a birodalom alkotmányának azon része, mely a szövetségi védelem ügyére vonatkozik, néhány részletes határozaton kívül az új tartományokban is érvénybe lép. Azon polgárok, kik 1851. január 1-je előtt születtek, katonamentesek. Az 1851-ki korosztály ujonczsása 1872. october havában kezdődik. E javaslat indokolásában elmondatik, hogy a francia hadsereg az Elsass-Lotharingiában többé fenntartható nem volt. Hogy az ujonczsák csak 1872. őszén menjen vegbe, ez a frankfouri béke azon pontjára való tekintettel történik, mely szerint Elsass-Lotharingia polgárainak addig joguk van a francia nemzetiség mellett nyilatkozni.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, october 21.

— Gr. Eszterházy Antal ajánlatot tett a pesti múzeumnak, hogy ha szivesen fogadják egyiptomi régiségeit, oda ajándékozza. Megemlítjük még itt, hogy az éremár rendezésével foglalkozók 1871. június végéig 9743 darabot, melyek 2382 fajra oszlanak, irtak és rendeztek. Így az eddig leirt és rendezett római érmek összes száma teszen 19,220 darabot, melyek 6764 fajt képviselnek. Az egyéb országos intézetek számára felretett ket-tősek szintén lajstromozták és becsomagolták; és a mint az egész római érmekészlet rendezve leend, az országgyűlésnek, mint a m. n. múzeum főgondnokának rendelkezése alá fog bocsáttatni.

— Az udvari vadászatok Ischl környékén oct. 5-én kezdődtek Offense határában, s két nap alatt 5 agancsár, 15 suta és 21 zerge ejtetett el, miből 6 Felsőre 2 szarvas, 6 suta és 10 zerge jutott. Jelen voltak 6 Felsőre kivül a szász korona-hg, Károly Tódor bajor hercege, a toskanai hng, gr. Wrba Rudolf, Latour tók, Krihammer őrnagy stb.

— Magyar művész Párisban. A „Figaro“ jelentése szerint Párisba egy előkelő magyar családból származó tehetséges művész érkezett. Neve Bujanovics Sarolta és a Theatre Italienhez van szerződve.

— Keresztesy Pál ismertevű kereskedőnk ujonnan berendezett papir- és diszmi-kereskedése előtt naphosszat állanak a bámulók. Kolozsvárnak minden-estre díszre válik az ily szép kirakat; hanem mi nem az izletesen összeválogatott cikkeket tartjuk megemlítettőnek, hanem azt, hogy Keresztesy áruit a legelső kezekből szervezve be, azok jósaigant is jót áll s jutá-

legnagyobb dicsőretét érdemel, visszaadta tökéletesen egészségemet s abba a helyzetbe tettem, hogy társadalmi állásomat ismét elfoglalhatom.

Öszinte hálával és teljes tisztelettel

Bréhan marquise.

Táplálóból lévén a húsnál, a Revalesciére felnőtteknél és gyermekeknel 50-szer behozta árat gyógyszerekkel szemben.

1/2 fontos bádog szelenczékben 1 frt. 50 kr. 1 1/2 2 frt. 50 kr., 2 1/2 4 frt. 50 kr., 5 1/2 40 frt., 12 1/2 20 frt., 24 1/2 36 frt.

Revalesciére csokoláde poralak- és táblákban: 12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr.

csés eredmények lőnek elérve, s rendszeres használat mellett házi állataim közt az kitünő egészségi állapotot tart fenn.

nyos olesó áron adván azokat, boltja belsőjét is ép anynyin látogatják, mint a hgyan mostan gyönyörködnek díszes kirakataban. Ajánljuk ez ügyes, vállalkozó fiatal kereskedőnk a vidékieknek is, kik megrendelés után óhajtanak szép, tartós és olesó cikkekekhez jutni.

— Benza Ida kisasszony már megkezdte vendégszerelését Oroszországban A „M. Ujág“, Moskvából következő táviratot vette; Benza Ida első fellépése „Ördög Robert“-ben valóságos fanatismust idézett elő. A kereszt jelenet után egy jó negyedóraig tartott a tetszésaj. Az utoléo terzető után művésznök 14-szer hívatott ki.

— Beküldetett. Alóirt iskolai igazgatóság tisztelettel tudatja a szülők, gyámok és a tanügy minden barátai: hogy a helybeli m. kir. államrealtanoda első osztálya f. hó 4-én megnyitvatván, a tanítás folyamában van ugyan, de felvételi beiratások jövő hó 1-ig mindig eszközölhetők. Déva, october 18. 1871.

A magy. kir. államrealtanoda igazgatósága.

Nemzeti színház. Vasárnap, october 22-kén „Viola vagy alföldi haramiák.“ Szinmu 5 felvonásban.

Árjegyzék a Kolozsvárt okt. hó 19-én tartott hetivásárról (alsó a. mérő középar). Tisztabuza 6 frt. — kr. Eleybuza 4 frt. 50 kr. Rozs 3 frt. 90 kr. Árpa — frt. — kr. Zab 2 frt. 20 kr. Törökbuza 4 frt. 20 kr. Pityóka 2 frt. — kr. Marhabus fontja 20 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzseről. Oct. 20-ról: 5% Metallikus 57.55 5%, Nemzeti kölcsön 68.—, 1860-diki államkölcsön 98.40. Bankrészvények 769. Hitelrészvények 290.10. London 118.35. Ezüst 118.35. Cs. kir. arany 5.68. Napoleondor 9.43.

Földtermentesítési kötvények: Magyar 79.50. Temesi 78.—. Erdélyi 74.50. Horv.-Slavon —.—.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Nyilttér.

(277) 21—40

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfiert)

gyógyit gyökereken fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám, 1-ső emelet 14. sz.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

V. Beküldetett. 21.

Minden betegnek erő és egészség, orvosság és költség nélkül.

Revalesciére du Barry Londonból.

Minden betegség gyógyítása gyógyszer és költség nélkül a delicat Revalesciére du Barry által Londonból, a mely gyermekeknel és felnőtteknél 50-sz megtakarítja a gyógyítási költséget.

72,000 gyomor-, ideg-, altesti-, mell-, tüdő-, gége-, hang-, lélegzés-, mirigy-, vese- és húgyhólyag-baj gyógyítása, a miről kívánságra másolatok ingyen és bérmentesen küldetnek.

Beküldetett.

Kwizda Ferencz János urnak Korneuburgban.

Évek óta alkalmazom önnek állatgyógyszereit, s

Gyógy. sz. 64.210.

Nápoly, 17. april 1862.

Uram! Egy májbaj következtében 7 év óta borzasztó állapotban voltam, elsoványodtam, s kínlódtam. Nem valék képes írni vagy olvasni; minden újon resz-kettel testemben; rossz emésztés, folytonos álmatlanság szüntelen idegingerben tartott, mely ide oda üzött, soha nyugtot nem adott; e mellett mindig buskomor valék. Sok orvos kimerült gyógyításomban, de bajaimat nem enyhíté. Teljes kétségbeesésben megkísértem önnek Revalesciére du Barry-ját, s most, miután 3 hónapig éltem vele, hálát mondok az Istennek. A Revalesciére

lényegesen korneuburgi marhaporának köszönhetem, hogy az itt roppant kárt okozó marhavész közepette, az én szarvasmarháim meg voltak kímélve. Önnek marhaporával minden várakozást túlhaladó szeren-

csés eredmények lőnek elérve, s rendszeres használat mellett házi állataim közt az kitünő egészségi állapotot tart fenn.

48 csészére 4 frt. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 frt. 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben Wallfischgasse 8. és Faulk József fűszerkereskedésében, Pesten Töröknel, Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárt Binder K. úr gyógytárában bel-monostorutca a Redoute során. Továbbá: Kronstädter József urnál kül-monostorutca 134 sz., bel-monostorutca 175 sz. és fölér 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden városban jó gyógyszerészeknel és fűszerkereskedőknél; a bécsi ház ezen feljül mindenüvé elküldi postai utalvány vagy utánvét mellett.

Jarichof, Oroszhon, podoliai kormányzóság, augusztus 4-én 1871.

Zimmermann P. cs. kir.

lovasszádos.

1—1

Császári

kir. szab.

KORNEUBURGI MARHAPOR,

melyet az osztrák cs. kir. és a szász kir. kormány szabadalmazott, a hamburgi, londoni, párisi, müncheni és bécsi érmek által ki van tüntetve, s az angol királyné Ó Felsege, és a porosz király Ó Felsege ölaiban a legjobb sikerrel alkalmaztatott és évek során át megpróbáltatott:

Lónál: jóféle és kétséges mirigy, nátha, torokgyik, roszféreg ellen; különösen alkalmas a lónak jó húsban és tüzesen tartására.

Szarvasmarhánál: Beteges tejelválas ellen emésztésakadály következtében, mikor kevés vagy rosz tej válik el, a melynek minősége alkalmazása által meglepőleg változik, továbbá vértezés, nadály és puffadás ellen; valamint alkalmazása teheneknél bornyuzás alkalmával igen hasznos s gyenge bornyak is élvezete által látszólag kiépülnek.

Júhagnál: a májmirigy rothadás ellen, és az altesti szervek működésének hábor-gatása esetében, mikor téltenség a baj oka.

Helyrepótló folyadék lovak számára

(Restitutio-Fluid)

Kwizda Ferencz Jánostól Korneuburgban.

Egyetlen, melyet egy magas cs. kir. egészségügyi hatóság szorgalmasan megvizsgált s I. Ferencz József császár Ó Felsege kiváltes szabadalommal kitüntetett.

Ez a lovat, még legnagyobb erőfeszítés mellett is késő koráig kitartósnak és bátrnak tartja fenn s különösen erősítőül szolgál nagyobb fáradalom előtt és után, hasznos továbbá köszvény, bénaság, indaganat, marjulás, rándulás, rokkant láb sat. eseteiben.

Egy palack ára 1 frt. 40 kr. o. é.

Lőköröm- ir, törékeny, cserepés körmek, ürs oldalok sat. ellen

Egy doboz ára 1 frt. 25 kr. o. é.

Patakőpor, a lovak pataköz-rothadása ellen, 1 palack 70 kr.

Erőtápszer lovak és szarvasmarhák számára,

elgyengült állatok gyors fölsegellésére, a vérmérsék föllevenítésére, s a hizlalás elosegellésére. Egy nagy ládácska 6 frt. — Kicsi 3 frt. — Egy pakét 30 kr.

(282)

Sertéspar, futóüszök, s a sertések egyéb betegségei ellen. — Egy nagy pakét 1 frt. 26 kr. — Egy kicsi 63 kr. o. é.

Eblabdaesok, az ebek zsigorája, görse, vitustánca, köszvénye és egyéb közön-séges betegségei ellen.

Biztos óvszer az ebdüh ellen 1 doboz 80 kr. o. é.

Gyógpor majorság számára, a lúdk, kacskák, tyúkok, gyöngytyúkok sat. nya-valyái s közönséges betegségei ellen. — Egy pakét ára 50 kr. o. é.

Vérhasszer juhok számára. — Egy nagy pakét ára 70 kr., kicsi 35 kr.

KWIZDA állatgyógyászati készítményei valódi minőségben kaphatók:

Kolozsvárt: Wolff János, Karvázy József, Csiki Imre urnaknál. Szebenben:

Zóhrer Ferencz és Jahn Ferencz urnaknál. Brassóban: Heshaimer J. L. és A. urnál. Brassó-ban: Gyertánfy és fia urnaknál. Segesvárt: Teutch J. B. urnal. Seps-Szent-Györgyön: Benkő és Csutak urnaknál.

Óvás: Csalódások kikerülése végett kéretil Kwizda Ferencz János Helyrepótló-folyadékát, a mely egyetlen, a mely a cs. kir. szabadalommal van kitün-tetve más hasonló nevezettel bíró készítmé-nyekkel össze nem téveszteni. Tessék továbbá a korneuburgi marhaporánál arra figyelni, hogy csak azon pakétek valódiak, melyek az alatt látható névönvást matatják vörös színben a ragjegyben.

Hajbetegek számára!

Csak tudományos úton lehet hajbetegeket gyógyítani. — Még a legjobb hajszert is ámitássá válik az avatallan kezében, mert csak a szakember képes a baj okát megtalálni, s részint egyuttal belső gyógyítás által azt elhárítani. Hogy az észszerű gyógykezelés mellett pillanatnyi esodasikerről nem lehet szó, mindenki értheti. Távol lakók sziveskedjenek néhány szálhajat (lehetőleg gyökerestől) gor-csővel vizsgálat végett bérmentesen beküldeni, egyuttal életkorukat, a betegség tartamát és az ellene használt szereket megnevezni. A haj kihullás 4—6 hét alatt gyökeresen meggyógyul. Kopasz helyeken 6—8 hónap alatt új haj nő, ha a haj-bőr selyempapírral való dörzsölés után könnyéden megpiszodik. Korán megszür-kült haj természeti úton, minden festőszer alkalmazása nélkül, eredeti színét visszanyeri. Mindezt eszközi

Dr. James Brown

HAJ-KÉSZÜLÉKEK FÖRAKTÁRA

Bostonban,

Bécsben Städt, Adlergasse 8.

Levelek és megrendelések német, francia és angol nyelven.

1—52

(302)

A nemi szervek gyökerees gyógyi-tása és erősítése, Dr. GROSS ALAJOS, a gyógytani egyetem tagja

Férfisági állaga,

és növény-anyaga és labdaccai használatá által.

E gyógyszer helyes használata által a nemi részek gyengeégének, származott legyen az önfertőztetés, kicsapongás, rag-gály, a hűdös folyása sat. okból, egy 25 év óta próbált gyógyimód szerint, fajda-lom nélküli biztos gyógyulás biz-tosítottatik.

Legszigorubb titoktartás mellett kapható Dr. Gross A. orvostudor rendelő intézete által Bécsben, Leopold-stadt, Glockengasse 6. szám. — Vidéki betegek teljes tudósítást és 5 frtot küldnek be (ajánlott levélben) s ezért orvosi tanácsot és gyógyiszert kapnak.

1—2

(303)

Nyilatkozat.

Minden félreértés kikerülése végett, kötele-ségemnek tartom kinyilatkoztatni, hogy — az általam és több birtokos társam által létrehozni kívánt kolozsvári országos sertésvásár, több oldalról jörintett felszólamlás s a sertés tenyész-tésre nézve beállott kedvezőlen viszonyok miatt — 1872-ről jobb időkre elmarad.

Kolozsvár, october 20. 1871.

Bethlen Géza.